

WAARNEMING VAN EEN GROTE FRANJEPOOT *PHALAROPUS TRICOLOR* IN ZUIDELIJK FLEVOLAND

Observation of a Wilson's Phalarope *Phalaropus tricolor* in zuidelijk Flevoland

P. BAUWENS, L. BAUWENS en J. PINCKAERS

Even nadat wij op 3 juli 1975 om 06.00 uur de schuilhut aan de Knardijk waren binnengekomen, zagen wij op het slik een franjepoot lopen, die wij spoedig herkenden als zijnde een vrouwtje van de Grote Franjepoot in overgangskleed. De afstand varieerde van ongeveer 125 tot 150 m in de 2½ uur tijd dat we haar hebben kunnen waarnemen. Al die tijd hebben we haar alleen maar zien lopen op waterig slik (op enkele zeer korte vluchten na), maar nooit zien zwemmen, totdat zij om 08.30 uur wegvloog. Zij liep in een slingerende baan, telkens links en rechts in het slik pikkend, en was in gezelschap van Grutto's, Tureluurs en Kemphanen. Met behulp van een telescoop (25—60 × 60) konden wij de volgende beschrijving opstellen:

Voor een franjepoot was zij zeer groot, ongeveer ter grootte van een paar er naast staande Kemphebben. Gestalte typisch die van een franjepoot, doch iets plomper. De snavel was zonder enige twijfel langer dan die van de Grauwe Franjepoot, zeer dun en, evenals de poten, zwart. Keel, voorhals, borst, onderzijde en onderstaart wit. Mantel donkerbruin, leek geschubd door witgerande veren (met de kijker bij lange na niet zichtbaar). Geen rode strepen op rug aanwezig. Vrij smalle, vuil-witte streep op achterhals, die liep van de kruin tot de rug. Roestrode halszijde in de vorm van een vrij brede, niet duidelijk scherp afgegrensde streep, geleidelijk overgaand in een zwarte oogstreep, en aan het andere uiteinde overgaand in de vleugelbocht. Witte streep tussen zwarte oogstreep en donkergrijze bovenkop. De roestrode halsstreep liep uit in een roestrode tint, zeer veel lichter dan de halsstreep, op de flanken van de verder witte borst en voorhals. Aan de linkervleugel ontbraken enige binnenste handpennen, waardoor de witte stuit ook in zit zichtbaar was.

Vrij vaak strekte zij de vleugels omhoog of naar opzij, poetste ze, of schudde met haar staart. Hierbij waren de witte ondervleugel, de witte stuit en bovenstaart en het ontbreken van een vleugelstreep te constateren. Af en toe vloog zij ook over een korte afstand. Toen er een Bruine Kiekendief over kwam, vloog zij een heel eind in een ruime boogbaan over de schuilhut heen, daalde iets vóór de schuilhut, en boog haar baan af, zodat wij de bovenzijde lang konden zien tegen een donkere achtergrond van bosjes. Zij ging weer even zitten op het slikje, waarna zij definitief wegvloog. Bij dit alles was nogmaals het kenmerkende vliegbeeld langdurig te zien, óók dat de poten buiten de staart uitstaken. Een van ons zag bovendien dat de bovenstaart eigenlijk grijsachtig was. Vluchtroep: enkele zonder regelmaat herhaalde tset-tonen, kort, luid en scherp.

Later bleek dat zij ook al op 2 juli aanwezig moet zijn geweest, maar toen niet was herkend. Uit de periode 2 tot 4 juli stammen in totaal 4 waarnemingen.

C.N.A.: Bevestigde waarneming.

Adres: Gezichtslaan 74, Bilthoven.

GERINGDE ZWARTKOPMEEUWEN *LARUS MELANOCEPHALUS* UIT HET ZWARTE ZEEGEBIED TERUGGEMELD IN NEDERLAND

Ringed Mediterranean Gulls *Larus melanocephalus* from the Black Sea-area, recovered in The Netherlands

M. J. TEKKE

Nooit eerder was dit voorgekomen, doch wonderlijk genoeg, gebeurde het in 1975 in twee gevallen van nestjongen, die op dezelfde dag waren geringd. Hieronder volgen de bijzonderheden: Beide exemplaren werden geringd op 19 juni 1975 in Chernomorski State Nature Reserve, Kherson USSR, 46.05 N 32.36 E, gelegen in de Zwarte Zee, bij De Krim.

Eén vogel werd op 30 september 1975 in Den Helder dood gevonden, Ring Moskwa M 254.628 (P. Duursma). De tweede werd op 23 september 1975 bij Den Haag gevangen met ring M 259.255 en losgelaten met ring Arnhem 3.241.712 (Vogelringstation Dirk Hoos, G. D. Engelen). Na later is bekend geworden, werd dit exemplaar op 19 december 1975 in Cadiz, Spanje vers, dood als verkeersslachtoffer aangetroffen.

Het schijnt, dat er in genoemd Russisch reservaat vroeger en thans op vrij grote schaal wordt geringd. Schewarera stelde een verslag samen betreffende 34.443 geringde exemplaren van 1930-1952 met 616 terugmeldingen of 1,7%. Daaruit bleek, dat het belangrijkste overwinteringsgebied ligt in Griekenland, Zuid-Italië en Sicilië. De in West-Europa aangetroffen vogels worden beschouwd als uit de koers geslagen; enkele exemplaren werden teruggemeld uit Frankrijk, Spanje, zelfs Denemarken, Zweden, Polen en Duitsland.

Op advies van het Vogeltrekstation is geen poging ondernomen om gegevens van de laatste jaren aan Moskou te vragen, aangezien dit waarschijnlijk niet tot het gewenste resultaat zou leiden.

Literatuur: T. P. Schewarera, Arbeiten des Büros für Beringung, Lief. 8. Moskau 1955, S. 46—90, uittreksel in „Die Vogelwarte” 18, 4, 1956, S. 227—8.

SUMMARY

In 1975 for the first time, there were two recoveries of nestlings, of the Mediterranean Gull, *Larus melanocephalus*, both ringed on June 19th, 1975 from the Black Sea-area. The first was found dead in Den Helder on september 30th, 1975; the second was trapped near The Hague on September 23rd, 1975 and released with a Dutch ring. From 1930-1952 34.443 birds have been ringed in the Russian Chernomorski Nature Reserve with 616 recoveries (1,7%). The main wintering area is Greece, S.-Italy and Sicily; birds recovered in W.-Europe are considered to have left their normal course. There are a few records of ringed birds from France, Spain even from Denmark, Sweden, Poland and Germany.

Adres: Harderwijkstraat 136, Den Haag - 2029.